

Paulas ke pahiela tjietthie Korente ke iesaai log khaatien Pahiela baat

Korente sahar Griek des me hai. Paulas hoewa djaaike khoes khabar Prabhoe Jiesoe Kriest ke biese me partjaar karat raha. Tab ek iesaai ke samaadj oetpan hoi gail. (Dekh „Pathaawal waalan ke kaam“ 18:1-8). Bakie hoewa ke bieswaasie log aapan djiewan na safa se bietaawat raha. Oelog baatal raha, djhagara karat raha, aur djab ek bhaai tjhatjhoendaraipan karat raha, tab ekwan oke karan dewat raha. Ohie se Paulas ek doesara tjietthie liekhies, bakie oe laas hoi gail hai.

Oe Korente ke iesaai log ke daaties aur samdjhaaais kie samaadj Kriest ke dehie hai aur na baatal hai, aur kaise bieswaasie log ke aapan djiewan bietaawe ke tjaahie. Oe Korente ke iesaai log ke bahoet tjaahat raha. Aur djab oe soenies kie oelog naklie siekhaawe waalan ke baat maane hai, tab oe bahoet oedaas hoi gail.

Ekare baad oe soenies kie oesab aapan paap pastaaike aapan djiewan badal deis raha. Tab oe khoesie bhaił. Aapan tiesara tjietthie me (djaun hamlog doesara waala bolaaila), oe liekhies oesabke tjaahat raha kaun doesar tjiedj bhie badale ke.

Koetjh manai Korente ke iesaai log se bolies raha kie Paulas ek sattja pathaawal waala na hai. Ie tjietthie me oe samdjhaais kie ie djhoeth baat

hai aur Parmeswar oke hoekoem deis hai oesabke daate aur siekhaawe ke.

Tjetthie ke soeroe

¹ Ham Paulas baatie aur Parmeswar hamke bolaais hai Kriest Jiesoe ke ek pathaawal waala howe khaatien. Ham bhaai Sostenes ke sanghe ie tjetthie liekhiela.

² Ie tjetthie Korente sahar ke Parmeswar ke samaadj khaatien hai. Kriest Jiesoe toelogke sab doesar iesaai log ke sanghe alag karies hai okar pawietr djaatие howe khaatien. Oesab doenia bhar me rahe hai aur Prabhoe Jiesoe ke naam bolaawe hai. Oe hamlogke aur oelogke Prabhoe hai.

³ Hamlogke Pieta Parmeswar aur Prabhoe Jiesoe Kriest toelogke bhalaai kare aur okar sjaantie toelogke oeppar rahe.

Paulas ke dhanbaad

⁴ Ham Parmeswar ke hardam dhanbaad deila toelogke khaatien. Oe toelogke Kriest Jiesoe se ek karwaaike bahoet bhalaai karies hai.

⁵ Okar dwaara oe toelogke har ek rakam se diel ke dhanie banaais hai. Ab toelog Jiesoe ke baat thiek se samdjhe hai aur bataai sake hai.

⁶ Djaun baat hamlog Kriest ke biese me batailie hai, oe baat toelogke djiewan me poera hoi gail hai.

⁷ Ab toelog khoesiaalie se agore hai kie hamlogke Prabhoe Jiesoe Kriest aaike apane ke doe-nia me dekhaaiga. Aur Pawietr Aatma toelogke kartab deis hai agorte me har ek rakam barhia kaam kare ke.

⁸ Parmeswar ant talak toelogke bieswaas ek-dam barhaaiga djeme Prabhoe Jiesoe Kriest ke aane waala dien par toelog be-daag ke rahiehe.

⁹ Parmeswar bharosaadaar hai, aur oe toelogke bolaais hai aapan Beta Prabhoe Jiesoe Kriest se ek rahe ke.

Korente ke samaadj baatal gail

¹⁰ Bhaai log, ham Prabhoe Jiesoe Kriest ke naam se toelogse maangiela kie toelog apane me ek hoi dja aur phoet-phaat na kar. Apane me ekta se raho, aur ek man se sotj-samadjhke sab koetjh faisala kar.

¹¹ Bhaai Klowe ke ghar waalan hamse bataais hai kie toelog apane me djhagara kare hai.

¹² Ham soenlie hai kie sab koi aapan aapan waala bole hai. Koi koi bole hai kie: „Ham Paulas ke alang baatie.“ Phier doesar bole hai: „Ham Aapolos ke alang baatie.“ Aur doesar log bole hai: „Na, ham to Kefas* ke djaaniela,” kie to: „Ham Kriest ke baatie.“

¹³ Ka, Kriest toekkara toekkara me baatal hai? Aur Paulas toelog khaatien kroes par maral hai? Aur toelog thoro hamaar naam se dopoe bhaile hai?

¹⁴ Ham khoesie baatie kie ham toelog me se khaalie Krespas aur Gaajas ke dopoe karlie.

¹⁵ Koi na bol sake hai kie oe hamare naam se dopoe bhaih hai.

¹⁶ Are, ha, ham Stefaanas aur okar ghar waalan ke dopoe karlie. Hamare djaanat me aur koi ke na.

¹⁷ Kriest hamke na pathaais hai dopoe kare ke, bakie okar khoes khabar bataawe ke. Aur ie kaam

* ^{1:12} Kefas ekgo doesar naam hai Petras khaatien.

ham na bahoet biesaal baat se kariela, bakie sahadj roep me. Ehie ke maare koi na aapan dhiaan hamaar barhia partjaar par rakhie, bakie Kriest ke kroes ke maut par.

Kriest ke maut se Parmeswar ke gjaan dekhal dja hai

¹⁸ Kriest ke kroes ke maut aur djie oethe ke sanesa pagala baat hai oelogke khaatiен djaun maut ke rasta par tjale hai. Bakie hamlog batjte rahiela aur ie sanesa se samdjhiela kie Parmeswar ke saktie ketana barka hai.

¹⁹ Oe to aapan poestak me liekhwaais raha kie: „Ham biedwaan log ke gjaan barbaad kar debe, aur ham doenia ke parhal log ke safa magadj mietaai debe.”

²⁰ Tab aadj-kaal ke gjaanie logan, dharam ke parhal logan aur biesaal moeh laraawe waalan kaaha rahie djaai? Parmeswar iensaan ke gjaan paagalpan me badal deis hai.

²¹ Oe aapan biesaal gjaan se aise karies hai kie iensaan logan aapan gjaan se oke na djaan sake hai. Bakie oe maange hai ohie pagala baat se batjaawe dje bieswaas kare hai.

²² Ohie khaatiен Israel logan hardam maange hai atjambho kaam dekhe, aur Griek logan hardam gjaan khodje hai.

²³ Bakie hamlog Kriest ke biese me bataaila kie oe kroes par maral. Israel log hamlogke baat ghienna hai, aur doesar djaatие khaat pagala baat hai.

²⁴ Bakie Parmeswar ke bolaawal waalan, tjaiae Israel log kie to doesar djaatие ke hai, oesab djaane

hai kie Parmeswar aapan saktie aur gjaan Kriest dwaara dekhaais hai.

²⁵ Parmeswar ke „‘paagal’’ oepaai iensaan ke gjaan se bahoet barhia hai. Aur okar saktie tjaahé kamdjor dekha hai, tabbo iensaan ke saktie se bahoet djabar hai.

²⁶ Bhaai log, bietjaar kar kie toelog kaisan manai rahiele djab Parmeswar toelogke bolaais raha Jiesoe ke bieswaasie howe khaatien. Toelog me se dher log bahoet parhal na raha. Bahoet ke barka dardja na raha, aur na dher manai ke barka naam raha.

²⁷ Parmeswar parhal waalan ke na tjoenies biedwaan logan ke bietjaar toere ke. Bakie oe begar maan-djaan waala manai ke dwaara barka barka log ke nietje karke aapan gjaan dekhaais hai.

²⁸ Parmeswar ekdam nietja log aur na bahoet parhal manai log ke tjoenies sab tjiedj mietaawe khaatien djaun manai log ke aakhie me bahoet biesaal hai.

²⁹ Ie rakam se koi na Parmeswar ke aage aapan goen gaai sakiega.

³⁰ Parmeswar toelogke Kriest Jiesoe se ek banaais hai. Ohie se okar gjaan hamlogke gjaan hoi gail hai. Okar dwaara hamlog be-kasoerie aur poera hoi gailie hai. Oe hamlogke batjaawe Waala hoi gail hai

³¹ djeme okar liekhal baat satj rahe kie: „Dje maange hai koi ke goen gaawe, oke tjaahie khaalie Prabhoe ke goen gaawe ke.”

Parmeswar ke saktie aur iensaan ke gjaan

¹ Bhaai log, hamahie ke dekh. Djab ham toelogke paas aile tab ham Parmeswar ke khoe khabar na bahoet parhal-liekhal baat se aur na biesaal roep me soenailie.

² Ham toelogke khaalie ek baat maangat rahieli soenaawe. Aur ie baat Jiesoe Kriest ke biese me raha, kie oe kroes par maral.

³ Aur ham na barka aadmie ghat toelogke lage aile, bakie ham dar ke maare kaapat rahieli.

⁴ Ham ekgo biedwaan ghat bhie na barhia baat se partjaar karat rahieli toelogke apane alang kare khaatien. Na, ham khaalie Pawietr Aatma ke saktie se partjaar karat rahieli.

⁵ Ie rakam se toelog aapan bieswaas na iensaan ke gjaan par rakhe hai, bakie Parmeswar ke saktie par.

Sattja gjaan

⁶ Tabbo hamlog gjaan se partjaar kariela. Bakie khaalie pakka iesaai log samadjh paawe hai. Aur ie gjaan na hai djaise manai log doenia me siekhaawe hai, kie to raadj tjalaawe waalan bataawe hai. Oelogke taagat khaalie thora dien khaatien hai.

⁷ Bakie hamlog Parmeswar ke tjhiopal sattjaai bataaila, aur ie gahier baat hai. Doenia howe se pahiele Parmeswar faisala kar tjoekal raha kie hamlog okar gjaan dwaara hardam maahaan Waala ke saath rahie sakab.

⁸ Bakie ie djoeg ke raadj tjalaawe waalan Parmeswar ke gjaan na samadjh paais hai. Djab oelog samadjh djaat tab oesab maahaan Prabhoe ke kroes par na tjaharaawat.

9 Parmeswar ke poestak me liekhal hai kie:
 „Djaun bhalaai ekko iensaan aapan aakhie se na
 dekh paais, aapan kaan se na soen paais
 aur aapan magadj se na sotj paais, ohie bhalaai
 Parmeswar karies hai oelog khaatien djaun
 oke tjaache hai.”

10 Bakie Parmeswar aapan Pawietr Aatma dwaara
 ie sab tjiedj hamlogke samdjhaais hai. Okar
 Aatma okar sab gahier sotj-bietjaar khodj dhaare
 hai aur samdjhe hai.

11 Koi na djaane hai kie ek iensaan ke man me ka
 hai. Khaalie okar aatma djaan sake hai. Aisahie
 koi bhie na djaane hai kie Parmeswar ke man me
 ka hai. Khaalie Parmeswar ke Aatma djaane hai.

12 Iesaai log ke doenia ke tjalaawe waala
 ke aatma na mielal hai, bakie Parmeswar ke
 Aatma. Okar dwaara hamlog djaan sakiela kie
 Parmeswar aapan bhalaai me hamlogke kaun
 tjiedj deis hai.

13 Aur djab hamlog ie baat soenaaila, tab ham-
 log iensaan ke gjaan se na kariela, bakie Pawietr
 Aatma hamlogke djanaawe hai kaise siekhaawe
 ke. Aisane hamlog Pawietr Aatma ke biese me
 okar baat se samdjhaaila.

14 Bakie dje Parmeswar ke Aatma ke dwaara
 na tjale hai, oe na maange hai dekhe kie Pawietr
 Aatma oke ka dekhaawe hai. Oe sotje hai kie
 bakwaat hai. Oe ie sab tjiedj na samadjh sake hai.
 Begar Aatma ke madat se koi na samadjh paawe
 hai.

15 Bakie dje Pawietr Aatma ke dwaara tjale hai,
 oe sab tjiedj ke biese me faisala kar sake hai. Bakie
 okar biese me koi na faisala kar sake hai.

16 Parmeswar ke poestak me liekhal hai kie:
 „Prabhoe ke sotj-bietjaar ke djaane hai?
 Ke oke koetjh samdjhhaai sake hai?”
 Tabbo hamlog Kriest ke sotj-bietjaar djaaniela.

3

Paulas aur Aapolos ke kaam

1 Bhaai log, djab ham toelogke lage rahieli tab ham maangat rahieli toelogse batiaai djaise manai log se djaun Pawietr Aatma ke dwaara tjale hai. Bakie hamme batiaai ke paral djaise naawa iesaai logan se. Toelog abbe na siekhle hai kaise Kriest ke Aatma ke dwaara tjale ke aur toelog khaalie aapan man waala kare hai.

2 Djab ham toelogke siekhaawat rahieli tab djanaat raha djaise ham toelogke doedh deilie pieje ke. Aur toelog abbe talak karer khaaik na khaai paawe hai. Toelogke to na patjat. Abbe talak toelog aapan man waala kare hai aur na Pawietr Aatma waala. Ohie se toelog kara partjaar na samadjh paawe hai.

3 Toelog apane me djaran aur djagara kare hai. Aise dekha hai kie toelog be-bieswaasie log ghat khaalie aapan man waala kare hai.

4 Djab ek bhaai bole hai: „Ham Paulas ke kait baatie,” aur ekwa bole hai kie: „Ham Aapolos ke alang baatie,” tab toelog djaise be-bieswaasie logan aapan man waala kare hai.

5 Ka, toelog maange hai djaane kie ham aur Aapolos ke baatie? Hamlog khaalie Parmeswar ke kamkartan baatie djaun ke madat se toelog Kriest me bieswaas kare lagale. Hamlog aapan aapan

kaam karlie djaise Parmeswar bolies raha kare ke.

⁶ Ham okar baat toelogke diel me djaise bia tjhi- etlie. Tab Aapolos aaike toelogke auro siekhaais. Ie raha djaise oe sietjies. Bakie Parmeswar toelogke bieswaas barhaais.

⁷ Dje tjhiete hai aur dje sietje hai, oesab koetjh na hai. Bakie Parmeswar barhaawe hai, ohie se oe bahoet biesaal hai.

⁸ Tjhiete waala aur sietje waala baraabar hai. Aur har ek aapan aapan kaam ke madjoerie paaiga.

⁹ Hamlog Parmeswar se mielke kaam kariela. Aur toelog djaise Parmeswar ke khet baate djaun par hamlog okar khaatien kaam kariela.

Iesaai ke siekhaawe waalan ke kaam

Toelogan bhie djaise ek ghar baate aur Parmeswar eke banaawe hai.

¹⁰ Ham djaise ek attjha ghar banaawe waala toelogke iesaai ke bieswaas ke sab se barka tjedj khoeb thiek se siekhailie hai. Aisane ham Parmeswar ke bhalaai se ghar ke pahiela ieta khoeb thiek se garlie. Tab doesar log aail aur toelogke aur aage siekhaais. Aur sab siekhaawe waalan ke tjaahie thiek se dekhe ke kie oesab aapan kaam kaise kare hai.

¹¹ Ham Jiesoe Kriest ke biese me batailie kaise oe iensaan logan ke Parmeswar se ek karwaawe hai. Ie sab baat djaise ghar ke pahiela ieta hai djaun djamien me gaaral dja hai. Epar ghar banaawal dja hai. Ham oe pahiela kaam kar tjoekalie, aur koi na okar biese me doesar sattjaai siekhaai sakie.

12 Dje dje bieswaasie log ke siekhaawe hai, oesab djaise ghar ke dewaal banaawe hai. Djab oesabke kaam barhia hai tab dewaal djaise sona, tjaanie aur soendar ieta se banaawal dja hai. Bakie koetjh log barhia siektjha na dewe hai. Tab djana hai djaise oelog dewaal lakarie, ghaas aur paira se banaawe hai.

13 Tab ek dien Kriest aaiga aur dekhiega kie siekhaawe waalan aapan kaam kaise karies hai. Okar faisala djaise aagie rahie. Tab pata lagie kie har ek aapan siekhaawe ke kaam kaise karies hai.

14 Djab koi ke kaam barhia rahie, tab oke ienaam mieliega.

15 Bakie djab koi ke siektjha be-dam rahie, tab okar kaam be-kaamiel ghar ghat djarke raakhie hoi djaai, aur oke ienaam na mieliega. Tabbo aisan aadmie Parmeswar ke sadja me se bat-jaawal djaiga djaise koi djarat ghar me se bat-jaawal dja hai.

Parmeswar ke pawietr mahal aur gjaan

16 Toelog djaane hai kie Parmeswar ke Aatma toelogke diel me rahe hai. Ohie se toelog djaise okar mahal baate.

17 Aur dje Parmeswar ke mahal barbaad kariega, Parmeswar oke barbaad kariega. Okar mahal pawietr hai, aur oe mahal toelog baate.

18 Apane ke dhokha na de. Dje toelog me se sotjat hoi kie oe doenia me gjaanie hai, oke tjaahie aisan sotj tjhor dewe ke. Bestar hai kie toe ek bhola-bhaala manai doesare ke aakhie me ban dja. Tab toe satj-moetj ek gjaanie hoi sakiehe Parmeswar ke aakhie me.

¹⁹ Iensaan ke gjaan Parmeswar ke dekhe me to paagalpan hai. Okar poestak me liekhal hai kie: „Parmeswar gjaanie ke ohie log ke gjaan se barbaad kare hai.”

²⁰ Aur bhie liekhal hai kie: „Parmeswar djaane hai kie biedwaan log ke sotj-bietjaar koetjh na hai.”

²¹ Ohie se koi ke na tjaahie ek iensaan ke barhia kaar-baar par barwargie kare ke. Sab tjedj to toelogke hai.

²² Paulas, Kefas* aur Aapolos tohielog khaat hai. Aur doenia ke sab tjedj bhie toelogke hai. Djiewan aur maut, aadj ke dien aur bhie aane waala tem, sab tjedj toelogke khaatien hai.

²³ Bakie toelog Kriest ke baate aur Kriest Pieta Parmeswar ke hai.

4

Kriest ke bharosaadaar kamkartan

¹ Toelogke tjaahie samdjhe ke kie hamlog Kriest ke kamkartan baatie aur ose djaada na. Hamlog khaalie Parmeswar ke tjiepal sattjaai partjaar kariela.

² Aisan kamkarta ke tjaahie bharosaadaar rahe ke.

³ Toelog to hamlogke biese me djaroer batiaat hoihe kie hamlog aapan pathaawal waala ke kaam thiiek se kariela kie na. Bakie toelog, kie to doesar koi, tjaahie djaise hamaar biese me sotjat hoihe, oe hamaar lieje koetjh na hai. Ham bhie na sotj-phiekier kariela kie ham thiiek se karlie kie na.

* **3:22** Kefas Griek ke naam hai Petras khaatien.

4 Djab ham toelogke sanghe rahieli tab hamare dekhe me ham aapan kaam thiiek se karlie hai. Bakie hamaar faisala koetjh na hai. Hamare oep-par khaalie Prabhoe faisala kare hai.

5 Ovie se toelogke na tjaahie doesare ke kasoer dewe ke, bakie agor djab talak Prabhoe aaike ie kaam karie. Oe andhiaar me andjor laai aur dekhaai kie okar kamkartan ke diel me ka tjiepal hai. Tab Parmeswar oesabke goen gaai djetana har ek laaik hai.

Kaise pathaawal waalan Jiesoe ke rasta par tjale hai

6 Bhaai log, ham ie baat apane aur Aapolos ke biese me liekhlie baatie toelogke dekhaawe khaatien kaise tjaahie rahe ke. Toelog hamlogke dekhke siekh sake hai Parmeswar ke baat se aage na barhe ke. Oe liekhwaais hai kie koi ke na tjaahie ek ke djaada aur doesare ke nietja maane ke.

7 Toelog ek doesare se na attjha baate. Aur toelogke kaun tjiedj hai djaun Parmeswar na deis hai? Aur djab ovie toelogke sab tjiedj deis hai, tab toelog kaahe apane ke etana biesaal samdjhe hai?

8 Ka, toelog sotje hai kie toelog Parmeswar ke biese me sab tjiedj djaan gaile hai? Aur kie toelog diel ke dhanie baate? Ke toelogke raadja banaais hai? Ham manaitie kie toelog satj-moetj raadja rahiete, tab hamlog bhie toelogke saath raadj kartie.

9 Bakie aise na hai. Hamare dekhe me Parmeswar aapan pathaawal waalan ke sab se nietja dardja deis hai, djaise manai djaun sab koi ke aage marwaawe laaik ke hai. Doenia bhar

ke manai log aur Parmeswar ke parie log djaise tamaasa me dekhe hai kie hamlog ketana nietja dardja par hai.

¹⁰ Hamlog Kriest ke baat bataaila, ohie se manai log hamlogke paagal samdjhe hai. Bakie toelog Kriest me saamiel hoike apane ke bahoet boed-dhiemaan maane hai. Hamlogke kamtie saktie hai, bakie toelogke saktie bahoet barka hai. Toelog apane ke bahoet biesaal iesaai maane hai, bakie hamlog nietja manai baatie.

¹¹ Ie samai tak hamlog bhoekhal piaasal baatie aur gat se kapra na hai pahiene ke. Hamlog maar khaaila aur rahe ke djagaha na hai.

¹² Hamlog haath se bahoet kara kaam kariela. Djab koi hamlogke gariaawe hai, tab hamlog oke aasier-baat deila. Hamlog sataawal djaaila, bakie hiemmat se sahiela.

¹³ Djab manai log hamlogke bedjatie kare hai, tab hamlog kaida se djabaab deila. Ab talak sab koi hamlogke ghienna hai aur alaai-balaai ghat samdjhe hai.

¹⁴ Ham ie sab baat na liekhiela toelogke saram dewe khaatien, bakie toelogke aapan pjaara larkan ghat samdjhaawe ke.

¹⁵ Saait toelogke Kriest ke biese me siekhaawe khaat hadjaaran log hoi, bakie bieswaas me toelogke khaalie ekgo baap hai. Djab ham toelogse khoes khabar Kriest Jiesoe ke biese me batailie aur toelog okare me saamiel hoi gaile, tab ham toelogke khaatien ek siekhaawe waala se djaada hoi gailie. Ham toelogke iesaai ke baap baatie.

¹⁶ Ohie se ham toelogke samdjhaaila kie toelogke tjaahie aapan djiewan bietaawe ke djaise

ham bietaaila.

¹⁷ Ham ochie khaat Tiemotias ke toelogke lage pathailie hai. Bieswaas me oe hamaar pjaara betwa hai aur ek bharosaadaar Parmeswar ke kamkarta. Oe toelogke jaad karwaaiga kie ham Kriest Jiesoe khaatien aapan djiewan kaise bietaaila. Ham har ek iesaai samaadj me aisahie siekhaaila.

¹⁸ Toelog me se koi koi motaai kare lagal hai. Oesab sotje hai kie ham toelogke paas na aabe. Ochie se oelog apane ke bahoet koetjh sotje lagal.

¹⁹ Bakie djab Parmeswar maangie tab ham halieje aabe. Tab ham dekhab kie ie ghamandie log satj-moetj Parmeswar ke saktie dwaara tjale hai, kie oesab khaalie moeh se bole hai.

²⁰ Parmeswar ke raadj aur saktie koi ke baat se na dekha hai, bakie okar tjaal-tjalan se.

²¹ Toelog ka maange hai? Kie ham toelogke paas ek danda leike aai? Kie pjaar aur dhieradj ke saath?

5

Samaadj waalan ke boeraai niekaar de

¹ Ham soenlie hai kie toelogke samaadj me ke koi tjhatjhoendaraipan kare hai. Ie aisan kharaabie hai kie be-bieswaasie logan na kare hai. Oe to aapan maibha-maai saath soete hai.

² Toelogke motaai tjaharal hai. Bakie toelogke tjaahat raha oedaas hoike ie aadmie ke samaadj me se niekaare ke.

³ Tjaahe ham etana doer baatie, tabbo hamaar man toelogke lage hai. Aur ham faisala kar

tjoekalie hai kie aisan manai ke saath ka howe ke tjaahie.

⁴ Toelogke tjaahie ekattha howe ke, tab hamlogke tjaahie ek man se aur Prabhoe Jiesoe ke saktie se

⁵ oe aadmie ke saitaan ke hawaale kar dewe ke djeme okar laalietj doekh ke dwaara naas karal djaai. Bakie Prabhoe ke aane waala dien par okar aatma batj djaai.

⁶ Toelog etana ghamand na kar. Toelog to djaane hai kie tanie se khatta piesaan sab piesaan ke saraai dewe hai.

⁷ Ohie se ie paapie ke aapan samaadj me se niekaar de. Tab toelog djaise safaa piesaan hoi djahe. Kriest to hamlogke khaatien Paasan ke tiewhaar par djaise ek bhera ke battja maar dhaaral gail hai.

⁸ Tab aaw, hamlog sab boeraai aur kharaabie tjhorka sattjaai se aur safaa diel se okar Bierna-khatta-piesaan-ke-bret ke tiewhaar man-aawe k'hoi!

⁹ Ham aapan ekwa tjietthie me liekh tjoekalie kie toelogke na tjaahie tjhatorjendar log se sanghat kare ke.

¹⁰ Ekar matlab na hai kie toelog be-bieswaasie log, paisa ke dalieddar log, baimaanie log kie to naklie bhagwaan maane waalan se baat na kar sake hai. Djab aise rahat tab hamlog doenia par na rahie paitie.

¹¹ Na, ekar matlab hai kie toelogke na tjaahie aisan iesaai log se sanghat kare ke. Oesab apane ke iesaai bhaai bolaawe hai, bakie tabbo paisa ke dalieddar hai, naklie bhagwaan maane hai,

niendara kare hai, piejekkar hai, kie to baimaanie kare hai. Aisan log ke sanghe na khaihe-piehe.

¹²⁻¹³ Hamaar kaam na hai be-bieswaasie log ke oeppar faisala kare ke. Ie kaam Parmeswar kariega. Bakie toelogke tjaahie aapan samaadj me faisala kare ke kaun manai boeraai karies hai. Aur djab koi maange hai kharaabie kare, tab oe paapie ke aapan bietj me se niekaar de!

6

Be-bieswaasie djadj ke paas na dja

¹ Toelog me se djab koi ek doesar iesaai bhaai se ek na hai, tab toelog kaahe ke ekgo be-bieswaasie djadj lage dja hai? Toelog kaahe na bieswaasie log se poetjhe hai faisala kare ke?

² Ka, toelog na djaane hai kie ek dien Kriest ke bieswaasie log doenia bhar ke kaar-baar par faisala kariega? Djab toelog etana barka tjiedj ke biese me faisala kariehe, tab toelog ie tjhota djhagara par na kar sake hai?

³ Toelog to djaane hai kie hamlog parie log ke biese me faisala karab. Tab ka, hamlog rodj ke kaar-baar par bhie na kar sakiela?

⁴ Aur djab toelogke aisan tjiedj ke biese me faisala kare ke pare hai, tab toelog kaahe ke ekwan iesaai log ke lage na dja hai? Sab se nietja iesaai to ek be-bieswaasie djadj se auro barhia se faisala kar paaiga.

⁵ Ham ie sab baat liekhiela toelogke saram dewe ke. Ka, toelogke samaadj me ekko samadjhdaar waala na hai djaun doe iesaai bhaai ke oeppar faisala kar saktega?

6 Hamare djaan me aisan iesaai hoewa hai. Tabbo toelog ekwa iesaai bhaai ke ek be-bieswaasie djadj lage ledja hai.

7 Toelogke djhagara se dekha hai kie toelog iesaai ghat na rahe hai, aur toelogke saitaan djiет leis hai. Bestar rahat kie toelog biena koetjh bole anniaai sahiete. Djhagara kare se bestar haanie howan deite.

8 Bakie toelog aapan iesaai bhaai log ke anniaai aur barbaad kare hai.

9 Ka, toelog na djaane hai kie aisan kharaab manai Parmeswar ke raadj me bhaag na leiga?

10 Roek dja apane ke dhokha dewe ke. Djaun manai tjhatjhoendaraipan kare hai, naklie bhag-waan ke maane hai, aapan aurat kie to aadmie ke dhokha dewe hai, be-saram se be-saram kaam kare hai, tjom log, haahie log, piejekkar log, nien-dara aur baimaanie kare waala log, oesabke hak na mielie Parmeswar ke raadj me bhiettar djaai ke.

11 Toelog me se koetjh log pahiele aisahie raha. Bakie ab Parmeswar toelogke diel safa kar deis hai. Oe toelogke be-bieswaasie log se apane khaatiен alag karies hai. Toelog be-kasoerie aur Parmeswar se ek hoi gaile hai. Ie sab bhail Prabh-hoe Jiesoe Kriest ke naam se aur Parmeswar ke Aatma dwaara.

Ek iesaai ke dehie pawietr hai

12 Ham har ek tjiedj kar sakiela, bakie sab tjiedj me hamaar hak na hai. Ham har ek tjiedj kar sakiela, bakie koetjh ke goelaam na banab.

13 Parmeswar khaaik banaais hai pet khaatiен, aur pet banaais hai khaaik khaatiен. Aur ek dien

Parmeswar ie doeno tjiedj miettaai dei. Oe iensaan ke dehie na banaais hai tjhatjhoendaraipan kare ke, bakie okar kaam kare khaatien, aur oe hamlogke dehie ke sewa kare hai.

¹⁴ Pieta Parmeswar na khaalie Prabhoe Jiesoe ke djiejaais, bakie oe aapan saktie se hamlogke bhie djiejaiga.

¹⁵ Toelog djaane hai kie ek iesaai ke dehie Kriest ke dehie ke ek toekkara hai. Ka, bhala thiek hai jab ham Kriest ke dehie ke ek toekkara leike ek tjhatjhoendar ke deitie? Na, ie to kabhie na hoi sake hai!

¹⁶ Sab koi djaane hai kie djab koi ek tjhatjhoendar ke sanghe soete hai, tab oe doeno ke dehie ek hoi dja hai. Parmeswar mardaana aur okar aurat ke biese me to bolies hai kie: „Oe doeno ek dehie hoi dja hai.”

¹⁷ Bakie dje Parmeswar se ek howe hai, okar aatma Parmeswar ke Aatma se ek howe hai.

¹⁸ Sab tjhatjhoendaraipan se doer raho! Tjaahe djaun badmaasie koi karie, oe aapan dehie na otana kaam me laawe hai. Bakie djab koi tjhatjhoendaraipan kare hai, tab oe aapan dehie barbaad kare hai.

¹⁹ Ka, toelog na djaane hai kie toelogke dehie djaise Parmeswar ke pawietr mahal hai? Oe toelogke aapan Aatma deis hai aur oisane oe toelog me rahe hai. Ab toelog apane aapke na baate, bakie Parmeswar ke baate.

²⁰ Oe toelogke kienies hai aur toelogke khaat ek daam bharries hai. Ohie se aapan dehie se okar ieddjat kar.

7

Sjaadie ke biese me

¹ Toelog aapan tjietthie me ekaatgo baat poetjhle rahiele. Epar ab ham djabaab debe.

Djab ek mardaana sjaadie na karie, tab ie thiiek hai.

² Bakie biena biaah kare oe auro haldie se badmaasie kar sakie. Ohie se bestar hai kie mardaana logan biaah kar lewe, tab oesabke aapan aapan aurat rahie. Aur bhie thiiek hai djab aurat logan biaah kar lewe, tab ohoesabke aapan aapan aadmie rahie.

³ Aur djekar djaun hak hai, oke miele ke tjaahie.

⁴ Ek aurat aapan dehie se aapan man waala na kar sake hai. Oe to okar aadmie ke hai. Aur aisahie ek mardaana na kar sake hai djaun oe maange hai. Okar dehie okar aurat ke hai.

⁵ Apane me hak na nahakariehe. Khaalie djab apane me batiaai leihe kie aisan tem praatna khaatien hai, tab toelog agor sakiehe. Baad me phien ekattha how, nahie to djab toe apane ke na samhaar paihe tab saitaan toke barbaad karwaai dei.

⁶ Ham ie sab baat na liekhiela toelogke oeppar hoekoem tjalaawe khaatien bakie toelogke soedhaare khaatien.

⁷ Bahuet attjha howat djab sab koi hamaar ghat rahat. Bakie Parmeswar har ek iensaan ke aapan aapan kartab deis hai. Koi ie aur koi oe kar sake hai.

⁸ Koewaar aur wiedhwa logan se ham maangielaa bole kie bestar hamaar ghat akel rahoee.

9 Bakie djab oelog apane ke na samhaar paawat hoi aur raat-dien biaah ke biese me sotj karie, tab bestar hai kie oelog biaah kar lewe.

10 Djekar sjaadie hoi tjoekal hai, oke na ham bakie Parmeswar hoekoem dewe hai kie ek aurat ke na tjaahie aapan aadmie ke tjhore ke.

11 Bakie djab aise tabbo hoi gail, tab oke tjaahie akel rahe ke, kie to phien se aapan aadmie se ek hoi djaai ke. Ek aadmie ke bhie na tjaahie aapan aurat ke tjhore ke.

12 Doesar log ke biese me ham bhie maangiela koetjh liekhe. Ie na Parmeswar ke hoekoem, bakie hamaar sotj hai. Djab ek iesaai bhaai ke ek be-bieswaasie aurat hai, aur aurat maange hai okar sanghe rahe, tab aadmie ke na tjaahie oke tjhore ke.

13 Aur djab ek iesaai aurat ke ek be-bieswaasie aadmie hai aur aadmie maange hai okar saath rahe, tab ohoeke na tjaahie aapan aadmie ke tjhore ke.

14 Parmeswar be-bieswaasie aadmie ke apne khaatien alag karies hai okar iesaai aurat ke djarieje se. Aisane ek be-bieswaasie aurat aapan iesaai aadmie ke djarieje se alag karal gail hai. Djab aise na rahat tab oelogke larkan Parmeswar khaatien na posal djaat. Bakie oesabke larkan bhie Parmeswar khaatien alag karal gail hai.

15 Bakie djab ek be-bieswaasie maange hai aapan iesaai ke biehautie kie to biehauta ke tjhore, tab oke karan deihe. Aisan baat me ek iesaai „ha“ bol sake hai aur oke na tjaahie ie tjiedj ke biese me djhagara kare ke. Parmeswar to maange hai kie toelog miel-djoelke ke rahoed.

16 Kaise ek aurat djaan sake hai kie oe aapan aadmie ke batjaai sakie? Aur ek aadmie to bhie na djaane hai kie oe aapan aurat ke batjaai sakie. Ovie se oke djaain de.

Aapan haalat badalie kie na badalie?

17 Ab ham maangiela toelogke koetjh samd-jhaawe djaun ham sab samaadj me siekhaaila. Har ek iesaai ke tjaahie ovie rakam se rahe ke djaise oe raha djab Parmeswar oke bolaais.

18 Djab iesaai howe se pahiele koi ke hakiekat hoi tjoekal raha, tab oke tjaahie oisahie rahe ke. Aur djab koi ke hakiekat na bhail raha, tab oke na tjaahie karwaawe ke.

19 Tjaahe hakiekat bhail kie to na bhail, Parmeswar khaatien ie koetjh na hai. Bakie okar hoekoem par tjale ke bahoet koetjh hai.

20 Har ek iesaai ke tjaahie oisane rahe ke djaise oe raha djab oe bolaawal gail Jiesoe ke rasta par tjale ke.

21 Djab oe koi ke kienal goelaam raha, tab oke na tjaahie ekare biese me sotj-phiekier kare ke. Bakie djab oke mauka mielie tab oke tjaahie kausies kare ke tjoetkaara paawe ke.

22 Ek kienal goelaam djaun iesaai hoi gail hai, oe Prabhoe ke djarieje se paap ke saktie me se tjoetkaara paai tjoekal hai. Aur bhie dje kabbie kienal goelaam na raha, oe Kriest me bieswaas karke okar kienal goelaam hoi gail hai.

23 Kriest toelogke kiene khaatien aapan praan dei deis hai. Ovie se toelog apane ke doesar ke goelaam na banaaw.

24 Bhaai log, aapan kaar-baar na badaliehe, bakie Parmeswar ke aage oisahie rahoedjaise toelog iesaai howe se pahiele rahiele.

Biaah kare kie na

25 Djekar biaah na bhail hai, Parmeswar hamke oelog khaatien koetjh hoekoem na deis hai. Bakie Parmeswar daaja karke hamme bharosaadaar banaais hai, ohie se ham toelogke samdjhaila.

26 Ab ke tem bahoet kharaab hai. Ohie se thiek rahat kie djaun akele hai, oe biaah na kare.

27 Dje ke ek aurat hai, oke na tjhori. Aur dje ke aurat na hai, bestar ek djiewan-saathie na khodj.

28 Bakie tabbo djab toe biaah kariehe, tab ie ek boera baat na hai. Aur djab ek larkie biaah karie, tab ie bhie paap na hai. Bakie oesabke doekh aur sotj-phiekier agore hai, aur ham maangielakie ie sab toelogse doer rahe.

29 Bhaai log, bahoet tem ab na rahie gail hai, ohie se ham ie sab baat liekhiela. Djab toelogke biaah bhail hai, tab na sab dhiaan aapan aurat par lagaihe.

30 Doekh me na boeral rahiehe, aur khoesiaalie me na aasmaan me pahoetj djaihe. Djab koetjh kieniehe, tab aise na rahe kie toe na tjhori sakihe.

31 Djab toelog doenia ke tjiedj kaam me laawe hai, tab toelogke na tjaahie khaalie ohie me bhieral rahe ke. Ie sab tjiedj to khaalie thora dien khaat hai.

32 Ham mangtie kie toelogke sotj-phiekier na rahat. Dje ke aurat larkan na hai, oe aapan dhiaan khaalie Prabhoe ke kaam par lagaai sake hai okar hiettjha poera kare khaatien.

33 Bakie djekar biaah hoi gail hai, oe aapan dhiaan rodj ke kaar-baar par lagaawe hai. Oe to maange hai aapan aurat ke khoesie kare. Okar dhiaan doesar doesar tjiedj me lagal rahie aur na khaalie Prabhoe ke kaam me. Okar pjaar aur dhiaan baatal hai.

34 Aisahie biehautie logan aapan dhiaan doenia ke kaar-baar par lagaawe hai aur aapan aadmie ke khoes kare maange hai. Bakie wiedhwa logan aur larkie logan aapan dhiaan Prabhoe ke kaam par lagaai sake hai. Oelogke dehie aur aatma okar or ghietje hai.

35 Ham ie sab baat na liekhiela toelogke oeppar hoekoem tjalaawe khaatien, bakie toelogke madat kare khaatien. Ham to maangiela kie toelog aapan tem, taagat aur dhiaan khaalie Prabhoe ke kaam par lagaihe djaise howe ke tjaahie.

36 Djab koi sotje hai aapan sagiaan bietia ke biaah na roke ke, tab bestar oe karwaai dewe. Ie paap na hai.

37 Bakie dje aapan diel me khoeb thiek se djaane hai kie okar bietia akele rahie sake hai aur oe koi se baat-tjet na tjalaais hai, oe bestar okar biaah na karwaawe.

38 Ohie se dje aapan bietia ke biaah karwaawe hai, oe thiek kare hai. Bakie dje na karwaawe hai, oe auro thiek kare hai.

39 Djab ek iesaai aurat ke biaah hoi tjoekal hai, tab oke na tjaahie aapan aadmie ke tjhore dewe ke djab talak ie na marie. Bakie djab okar aadmie mar djaai, tab oe phien se biaah kar sake hai dje se oe maangie, bakie khaalie ek iesaai bhaai se.

40 Tabbo djab oe biaah na karie tab oe auro soekh se rahie. Ie hamaar bietjaar hai, aur hamare djaan me Parmeswar ke Aatma hamme ie gjaan dewe hai.

8

Tjaharaawal khaaik

1 Ab ham maangielaa naklie bhagwaan khaat tjaharaawal khaaik ke biese me koetjh liekhe. Hamlog djaaniela kie ose ka howe ke tjaahie. Bakie dje koi sotje hai kie oe sab tjiedj djaane hai, oe aapan ghamand me bharal rahe hai. Aur dje ek doesare ke tjaahie hai, oe oke hiemmat dewe hai, tab okar bieswaas auro barka howe hai.

2 Dje sotje hai kie oe sab tjiedj djaane hai, oke abbe bahoet koetjh siekhe ke tjaahie.

3 Bakie dje Parmeswar ke pjaar kare hai, Parmeswar oke djaane hai.

4 Ab ham oe khaaik ke biese me liekhab djaun naklie bhagwaan ke khaat tjaharaawal dja hai. Hamlog to djaaniela kie doenia bhar me ekko naklie bhagwaan na hai. Khaalie ek sattja Parmeswar hai.

5 Aur tjaahie manai bole hai kie doenia aur aasmaan me bhagwaan aur dewta hai, aur oelog satjmoetj dher hai,

6 tabbo hamlog djaaniela kie khaalie ek sattja Parmeswar hai. Oe to Pieta Parmeswar hai aur ose sab tjiedj oetpan bhaiil hai, aur okar khaatiien hamlog aapan djiewan bietaaila. Hamlog khaalie ek Prabhoe ke djaaniela, aur oe Jiesoe Kriest hai. Oe sab tjiedj banaais hai, aur hamlog okar dwaara iesaai hoi gailie hai.

⁷ Bakie koetjh iesaai log ie baat na thiek se samdjhe hai. Iesaai howe se pahiele oesab naklie bhagwaan log ke kaar-baar se posal gail. Aur abbe talak djab oelog tjaharaawal khaaik kha hai, tab oelogke man kharotje lage hai, aur oesab apane ke kasoerwaar samdjhe lage hai.

⁸ Hamlog Parmeswar ke na khaana khaai se auro djaan djaabe. Hamlog tjaahne aisan khaaik khaabe kie na khaabe, tabbo auro kharaab kie to barhia na hobe.

⁹ Ohie se toelog sab rakam khaaik khaai sakihe. Bakie batjaaike rahiehe kie toelogke dwaara ekgo kam-bieswaasie paap me na gier djaai.

¹⁰⁻¹¹ Djab oe toke ek naklie bhagwaan ke mahal me khaat dekhie, tab ohoekie man kariega aisahie kare ke. Aur djab oe sotjega kie oe khaaik mien-aahie hai aur tabbo khaaiga, tab oe paap kariega. Toe djaane hai kie aisan khaaik mienaaahie na hai, bakie oe na djaane hai. Tab oe tor kaaran se Kriest se bietjhar djaai. Jaad kariehe kie oe tor iesaai bhaai hai, aur kie Kriest maral hai oke batjaawe khaatiens.

¹² Djab toe ek bhaai se koetjh karwaihe djaun okare lieje na thiek hai, tab toe ose aur Kriest se bahoet boeraai kariehe.

¹³ Ohie khaatiens ham kabhie ek toekkara gos na khaabe djab ham aisan karke aapan iesaai bhaai se boeraai karwaabe.

9

Paulas aapan hak na maange hai

¹ Ka, ekar matlab hai kie hamme ekko hak na hai? Ham Parmeswar ke ekgo pathaawal waala

baatie, ham to Prabhoe Jiesoe ke aapan aakhie se dekhlie hai. Aur toelog hamaar partjaar dwaara Prabhoe ke madat se okare me bieswaas kare lagale.

² Tjaahe dje bolat hoi kie ham Parmeswar ke pathaawal waala na baatie, toelog to djaane hai kie ham baatie. Toelog aapan bieswaas se dekhaawe hai kie ham sattje ke okar pathaawal waala baatie.

³ Djab manai na bieswaas kare hai kie ham ekgo Parmeswar ke pathaawal waala baatie, tab ham ie rakam se apane ke samdjhaila.

⁴ Ka, djab hamlog toelogke samaadj me Parmeswar ke baat samdjhaila, tab hamlogke hak na hai toelogke khaana-pienā khaai aur pieje ke?

⁵ Aur ka, djab hamlog ie samaadj se oe samaadj djaaila, tab hamlogke hak na hai ek bieswaasie aurat ke sanghe ledjaai ke? Prabhoe ke bhaai log aur ekwan pathaawal waalan aur Kefas to bhie aisane kare hai.

⁶ Ka, khaalie Baarnaabaas aur hamke tjaahie apane se kamaai khaai ke?

⁷ Ek soerdjaatie djab laraai par dja hai, tab ohoe to na doesar kaam karke kha hai. Aur ek khetiar djaun agoer ke per bowe hai, ohoe to aapan phal khaai sake hai. Aur bhie djab koi gaai-goroe pose hai, tab oe to bhie okar doedh pie sake hai.

⁸ Ie sab baat iensaan ke kahal na hai, bakie Parmeswar ke poestak me liekhal hai.

⁹ Oe Mosas se liekhwaais hai kie: „Djab ekgo bail dhaan daawe hai, tab okar moeh na baanh de kie oe na khaai paawe.“ Toelog sotje hai kie Parmeswar ie kaanoen ke baat liekhwaais hai

khaalie djanaawar logan ke sahaara karwaawe khaatien?

¹⁰ Na, ie baat to bhie okar pathaawal waalan ke biese me hai. Djab oe ie baat liekhwaais, tab oe bhie hamlogke jaad karies. Dje khet djote hai aur dje dhaan daawe hai, oe doeno bharosa kare hai kie ohoesab koetjh phal paaiga.

¹¹ Aisahie hamlog to toelogse Kriest ke khoes khabar batailie hai. Ka, tab toelog hamlogke daana-paanie na dei sakiehe?

¹² Doesar koi aaike toelogse khaana-pienmaangies. Tab hamlogke auro hak hai koetjh miele ke. Bakie hamlog tabbo aapan hak na tjalailie aur koetjh na manglie. Na, hamlog sab rakam moesiebat sahielie. Hamlog khaalie maangat rahieliie kie sab koi khoes khabar Kriest ke biese me soenat.

¹³ Toelog djaane hai kie dje Parmeswar ke mahaal me kaam kare hai, oelog hoewa ke khaaik kha hai. Aur djaun log hoewa par djanaawar ke baliedaan kare hai, oelog tjaharaawal khaaik me se koetjh paawe hai.

¹⁴ Aisane Prabhoe bhie bolies hai kie dje khoes khabar partjaar karie, ohoelogke khaaik-paanie miele ke tjaahie.

¹⁵ Bakie ham aapan hak tanko na manglie. Aur ham ie baat na liekhiela ab se koetjh paawe khaati. Djab ham partjaar kariela tab hamme begar koetjh paawe se auro khoesiaalie miele hai. Aur bestar ham mar djaai, bakie ie khoesiaalie hamse koi na tjiene!

¹⁶ Hamme djarerat na hai barwargie kare ke kie ham khoes khabar soenaaila. Tanko na. Kriest

to hamke hoekoem deis hai oe kaam kare khaatiens. Aur djab ham okar baat na soentie, tab bahoet kharaab rahat.

¹⁷ Djab ham apne mangtie ie khoes khabar partjaar kare tab ham ienaam paitie. Bakie aise na hai, hamke hoekoem mielal hai ie kaam kare ke aur Parmeswar hamke saupies hai.

¹⁸ Tab ham kaun ienaam paabe? Djab ham khoes khabar partjaar kariela biena koetjh paawe ke tab hamaar diel khoesiaalie se bhar dja hai, aur ehie hamaar ienaam hai. Ohie se ham aapan hak na maangiela.

Paulas kaahe ke apne ke kaaai se samhaare hai

¹⁹ Ham koi ke kienal goelaam na baatie aur hamke to poera hak hai. Bakie tabbo ham apne ke ek goelaam ghat samdjhiela djetana hoi sakie otana manai ke Kriest me bieswaas karwaawe khaatiens.

²⁰ Ohie se djab ham Israel log lage rahiela, tab ham oelogke nem par tjaliela. Oesab Mosas ke hoekoem par tjale hai. Aur tjaahae ham ie hoekoem par tjalkie Parmeswar ke aage be-kasoer na hobe, tabbo ham oelogke sanghe oisahie tjaliela.

²¹ Aur djab ham doesar djaaties log ke lage rahiela, tab ham Israel djaaties ke nem par na tjaliela. Thiek se djaan dja kie tabbo ham hardam Parmeswar ke kaanoen par tjaliela djaise ham Kriest ke baat soeniela.

²² Djab ham kam-bieswaasie logan se batiaaila, tab ham na djanaaila kie ham sab samadjh aur djaan gailie hai. Ie rakam se ham oelogke auro

barhia se madat kar sakiela pakka iesaai howe khaatien. Aisahie ham sab koi khaatien ek goelaam ban gailie hai. Ham har ek rakam se oelogke khaatien kausies kariela koetjh log ke paap aur sadja me se batjaawe ke.

²³ Ham bahoet kausies kariela khoes khabar soenaawe khaatien djeme hamme doesar log ke saath bhalaai ke phal miele.

²⁴ Toelog to djaane hai kie dhaure ke baadjie me dher manai bhaag lewe hai, bakie khaalie ek manai djiete hai aur ienaam paawe hai. Aisane tohoelogke tjaahie kausies kare ke aapan djiewan iesaai ghat bietaawe ke, tab tohoelogke ienaam mielie.

²⁵ Sab koi djaane hai kie dhaure waalan ke bahoet koetjh tjore ke pare hai. Aur oesab aise kare hai ekgo maala paawe khaatien djaun haldie se djhoeraai dja hai. Bakie iesaai log ke bahoet koetjh tjore ke pare hai oe ienaam paawe khaatien djaun kabhie na be-kaamiel hoi djaii.

²⁶ Ohie se ham aapan dhiaan be-kaamiel kaam me na lagaaila djaise ekgo dhaure waala djaun iedhar se oedhar dhaure hai, kie to djaise ekgo koestie kare waala djaun khaalie hauwa maare hai.

²⁷ Ham apane ke bahoet karaai se samhaariela. Na thiek howat djab ham doesar ke siekhaai Kriest ke rasta par tjale ke aur ham apane na tjalie. Na, ham bhie maangiela oe ienaam paawe!

10

Israel log ke tjaal-tjalan se koetjh siekh

¹ Bhaai log, ham maangiela toelogke jaad kar-waawe hamlogke baap-daada logan se ka bhail. Ek toekkara baadar sab koi ke rasta dekhaawat raha. Sab koi samoendar me se habara bhail aur batj gail.

² Oesab paanie aur baadar me djaaike djaise dopoe karal gail aur aise karke Mosas ke djaatie hoi gail.

³ Tab Parmeswar oesabke ek rakam khaaik deis.

⁴ Oesabke bhie ek rakam paanie mielal. Na khaalie piaas boedjhaawe khaatien, bakie Parmeswar bhie maangat raha oelogkeaatma ke hiettjha poera kare. Djaaha djaaha oelog djaat raha, hoewa hoewa oesab patthar me se paanie paawat raha. Oe patthar djaise Kriest hai aur oe sagaro oelogke saath djaat raha.

⁵ Parmeswar ie kaam sab koi khaatien karies raha, bakie djaada manai oke na attjha lagal. Ohie se oelog maidaan me maral paral raha.

⁶ Ie sab tjiedj bhail hamlogke siekhaawe ke kie hamlog aapan man waala na kar sakiela aapan laalietj poera kare khaatien djaise oelog karat raha.

⁷ Aur naklie bhagwaan ke aadar na kar djaise oesab me se koi koi karat raha. Parmeswar ke poestak me to liekhal hai kie: „Manai log ecko naklie bhagwaan ke aage khaat-piejat raha. Tab djab don hoi gail tab oelog oethke naatje lagal.”

⁸ Hamlogke na tjaahie tjhatjhoendaraipan kare ke djaise oelog me se koetjh log karat raha. Tab ek rodj me teis (23) hadjaar manai mar gail.

⁹ Hamlogke bhie na tjaahie Parmeswar ke adj-maawe ke djaise oelog karat raha. Tab oe dher

saap pathaais aur oesab oelogke kaatke maar dhaaries.

¹⁰ Bhie na thiek hai Parmeswar ke oeppar bhoen-bhoenaai ke djaise ekwan karat raha. Tab Parmeswar aapan parie pathaaike dher manailog ke maar dharwaais.

¹¹ Djaun oelogke saath bhail hai hamlogke saath bhie hoi sakie. Hamlog aisan tem me rahiela kie bahoet dien na hoi sab djoeg ke ant howe ke. Aur ie sab kaahaanie liekhal gail hai dekhaawe khaatiен kie hamlogke na tjaahie oesabke ner rahe ke.

¹² Ohie se apane ke dekh. Djab toe sotjat hoihe kie toe Parmeswar ke aakhie me attjha baate, tab batjaaike rahiehe kie tohoe na okar baat tjhorke aapan man waala kariehe.

¹³ Toelogke oeppar bahoet bietal, bakie doesar log se djaada na. Toelog Parmeswar par bharosa kar sake hai. Oe to na maange hai kie toelog aapan aukaat se djaada sahiehe. Aur djab toelogke oeppar bahoet bietiega, tabbo oe rasta dekhaaiga. Ie rakam se toelogke saktie mielie sahe ke.

¹⁴ Pjaara bhaai aur bahien log, ohie se naklie bhagwaan ke kaar-baar se doer rahiehe.

¹⁵ Toelog samadjhdaar baate aur apane dekh sake hai kie hamaar baat satj hai kie na.

¹⁶ Djab hamlog Prabhoe ke jaad kare khaatiен ke bhodjan kariela aur oke dhanbaad karke oe bhodjan ke wien piela, tab hamlog Kriest ke khoen me bhaag leila. Aur bret khaite me hamlog okar dehie me bhaag leila.

¹⁷ Hamlog sab koi ekahie bret me bhaag leila, ohie se tjaahie djetana djane hamlog baatie, tabbo hamlog sab koi djaise ek dehie baatie.

18 Israel ke djaatие log ke dekh. Djab oesab djanaawar laaike Parmeswar khaatiен baliedaan karwaais, tab oman se ohoelog ek toekkara gos khaais. Ie rakam se oelog baliedaan djaraawe ke tafra ke bhodjan me bhaag leis.

19 Ka, ekar matlab hai kie naklie bhagwaan sattje ke koetjh hai? Aur dje oelog khaatiен khaaik tjaharaawe hai, oe attjha kaam kare hai?

20 Tanko na. Bakie toelogke tjaahie djaane ke kie djab manai log ek naklie bhagwaan ke koetjh khaaik tjaharaawe hai, tab oelog aslie me saitaan log khaatiен tjaharaawe hai aur na Parmeswar ke. Aur ham na maangiela kie toelog saitaan ke saathie how.

21 Toelog Prabhoe ke jaad kare khaatiен bhodjan ke wien na pie sake hai aur saitaan log ke bhie. Aur toelog ie bhodjan khaaike tab djaaike saitaan log ke khaana bhie na khaai sake hai.

22 Parmeswar ie to na dekh paai. Aur hamlog ose thoro djabar baatie kie hamlog ose djabarai kar sakab?

Aapan djiewan se Parmeswar ke parsand kariehe

23 Hamlog sab koetjh kar sakiela, bakie sab thiiek na hai. Hamlog sab koetjh kar sakiela, bakie sab tjiedj hamlogke bieswaas na barhaawe hai.

24 Hamlogke na tjaahie khaalie apane ke biese me sotje ke bakie doesare ke bhie.

25 Toelog doekaan aur badjaar djaaike sab rakam gos kienke khaai sake hai. Toelogke djareroerie na hai poetjhe ke kie ie gos kauno bhagwaan ke tjaharaawal gail hai kie na. Aise karke toelog kasoerwaar na rahiehe.

26 Parmeswar ke poestak me to liekhal hai kie:
„Doenia ke sab tjiedj Prabhoe ke hai.”

27 Djab toke ek be-bieswaasie nauta dei aur toe maange hai djaai, tab toe okar saath sab rakam khaaik khaai sakiehe bienia kasoerwaar howe se. Toke djaroerie na hai poetjhe ke kie ie khaaik naklie bhagwaan ke tjaharaawal gail hai kie na.

28 Bakie djab koi bolie kie: „Ie gos bhagwaan ke tjaharaawal gail hai,” tab na khaihe. Ie rakam se oe aadmie ke man na kharotjiega aur diel me sjaantie rahie.

29 Hamaar matlab na hai kie tor diel me sjaantie rahie, bakie okar diel me. Saait koi koi bolat hoi: „Hamaar hak hai sab tjiedj kare ke, aur kaahe ke ek doesar ke sotj-bietjaar hamme rok sake hai?

30 Djab ham kauno khaaik khaatien Parmeswar ke dhanbaad debe, tab doesar koi kaise bol sakiega kie ham ie khaaik khaai se boera kaam kariela? Ham to Parmeswar ke dhanbaad karlie baatie.”

31 Bakie ham toelogse boliela kie: Djab toe khaihe aur piehe, kie to tjaahae djaun kariehe, tab aise kariehe kie Parmeswar ke aadar howe.

32 Aise tjaahie rahe ke kie ek Israel waala kie to doesar djaatие waala kie to ek Parmeswar ke samaadj waala ke man na kharotjie.

33 Ham tjaahae djaun tjiedj kariela, djab hoi sakie ham aisane kariela kie sab koi ke attjha lage hai. Ham na aapan bhalaai khodjiela, bakie dher doe-sar log ke. Tab saait oelog paap me se batj djaai sakie.

11

1 Ohie se hamare paatjhe pakariehe. Ham to

Kriest ke paatjhe pakarlie hai.

Moerie tope kie na

² Hamme bahoet attjha lage hai kie toelog hamaar sab tjaal-tjalan jaad kare hai aur aisahie rahe hai djaise ham siekhailie rahiellie.

³ Bakie ham maangiela toelogke koetjh auro djanaawe. Har ek iesaai bhaai Kriest ke nietje rahe hai. Aur har ek iesaai aurat aapan aadmie ke nietje, aur Kriest Pieta Parmeswar ke nietje rahe hai.

⁴ Djab ek aadmie praatna kare hai kie to Parmeswar ke naam se kauno sanes dewat hoi moerie topke, tab oe Kriest ke saram pahoetjaawe hai.

⁵ Aur ek aurat djab praatna kare hai kie to Parmeswar ke naam se koetjh bolat hoi bienia koetjh orhke, tab oe aapan aadmie ke saram dewe hai. Tab oe djaise ek badmaas aurat hai djaun pakaraai gail aur okar moerie ke baar tjhielal gail.

⁶ Djab ek aurat aapan moerie na maange hai tope, tab bestar hai kie oe bhie aapan baar tjhielwaai dewe. Bakie djab baar tjhielwaawe se oke saram lagie, tab oke tjaahie samaadj me moerie tope ke.

⁷ Bakie ek aadmie ke na tjaahie moerie tope ke. Oe Parmeswar ke djarieje se sab se barka waala hai, aur oke to dekhaawe ke tjaahie kie Parmeswar ketana maahaan hai. Aur ek aurat koetjh orhe se dekhaawe hai kie okar aadmie ketana barka hai.

⁸ Pahiela aurat to ek mardaana me se banaawal gail hai aur na mardaana aurat me se.

⁹ Aur mardaana na aurat khaatiен banaawal gail hai, bakie aurat mardaana khaatiен.

¹⁰ Ohie se aurat log ke tjaahie moerie orhe se dekhaawe ke kie oelog aapan aadmie ke barka maane hai. Aur parie log to bhie dekhe hai.

¹¹ Tabbo Prabhoe ke rasta par aurat aur mardaana sanghe tjale hai. Ekgo aurat biena aadmie poera na hai aur ekgo aadmie biena aurat bhie poera na hai.

¹² Aurat mardaana me se banaawal gail raha, bakie mardaana aurat me se paida howe hai. Aur sab tjedj Parmeswar me se oetpan howe hai.

¹³ Toelog to samadjh sake hai kie ek aurat djab oeghaare moerie se Parmeswar se praatna karie, tab bahoet saram ke baat hai.

¹⁴ Hamlog tjaaro or dekh sakiela kie ek aadmie ke saram howe ke tjaahie djab okar baar lamba hai.

¹⁵ Bakie aurat logan ke lieje lamba baar bahoet barhia hai. Aurat ke baar djaise ekgo orhnie hai.

¹⁶ Djab koi maangat hoi ie baat ke biese me moeh tjalaawe, tab ham ose boliela kie hamlog aise na karab aur ekwa Parmeswar ke samaadj log aise bhie na karie.

Prabhoe ke jaad kare ke bhodjan

¹⁷ Ab ham koetjh ke biese me liekhab djaun hamme tanko na attjha lage hai!

Djab toelogke samaadj ekattha howe hai tab toelog apane me sahaaita na kare hai Parmeswar ke rasta par barhia se tjale ke, bakie toelog apane apane ke rokaawe hai.

¹⁸ Ham soenlie hai kie toelogke samaadj baatal hai. Aur hoi sakat hoi kie ie baat satj hai.

19 Thiek hai djab sattja bieswaasie log ekwan se alag howe hai. Aise dekhaaiga kie ke Prabhoe ke parsand kare hai aur ke na.

20 Aur djab toelog ekattha howe hai, tab toelog Prabhoe ke jaad kare khaatien bhodjan na kare hai.

21 Sab koi aapan khaaik haalie haalie khaai lewe hai aur na dekhe hai kie doesar ke koetjh hai kie na. Ie rakam se ek bhaai khaai pieke nasaai dja hai aur ekwa ke bhoekhe rahe hai.

22 Toelog to ghare khaai-pie sake hai. Ka, toelog Parmeswar ke samaadj ke etana nietja maane hai? Hoewa ke garieb log ke khaaik to na hai aur toelog oesabke bahoet saram lagwaawe hai. Ham ka bolie? Toelog sotje hai kie ie hamme attjha lage hai? Tanko na. Hamke toelogke ie tjaal-tjalan ke biese me daate ke pare hai.

23 Ham Prabhoe ke bhodjan ke biese me bataabe djaun oe hamse bataais raha. Toelog jaad kare hai ham ka batailie rahielie oe raat ke biese me djab oke soerdjaatie pakarle raha. Ie tjiedj howe se pahiele Prabhoe aapan tjela log ke sanghe Paasan ke tiewhaar ke bhodjan karte me ekgo bret leis.

24 Tab Parmeswar ke dhanbaad karke bret toekkara toekkara toerke bolies: „Ie hamaar dehie hai aur toelogke khaatien dewal djaai. Ab se ie bhodjan karat rahiehe hamme jaad kare khaatien.”

25 Aisahie djab oelog bhodjan kar tjoekal tab oe ek gielaas wien oethaaike bolies: „Ie wien ekgo tjienha hai dekhaawe khaat kie Parmeswar aur iensaan se ek naawa baat-tjiet bhail hai. Aur ie hamaar khoen se poera hoi. Eke hardam piehe

hamme jaad kare khaatien.”

²⁶ Djab toelog aise bret khaihe aur wien piehe tab dekhaihe kie Prabhoe maral hai. Aur aisahie karte rahiehe djab talak oe lautke na aaiga.

²⁷ Bakie dje biена ieddjat se ie bret aur wien khaai-pie, oe Prabhoe ke dehie aur khoen ke nietja maane hai.

²⁸ Sab koi ke tjaahie pahiele dekhe ke kie okar diel kaisan hai, tab oe ie bret khaai aur wien pie sakie.

²⁹ Aur dje biена ekar gahiera matlab sotjsamadjh se khaai-piega, oe Parmeswar ke sadja laaik hoi djaaiga.

³⁰ Ohie se toelogke bietj me dher manai ke djiew na attjha hai aur oelog bemaar hai, aur dher bhaai-bahien mar gail hai.

³¹ Bakie djab hamlog aisan bhodjan kare se pahiele apane ke dekhab aur aapan diel me se sab kharaab tjiedj niekaarke maafie maangab, tab hamlog sadja se batj djaab.

³² Ab Parmeswar hamlogke sadja dewe hai hamlogke siekhaawe khaatien kaise rahe ke tjaahie, nahie to oke hamlogke be-bieswaasie log ke saathe sadja dewe ke parie.

³³ Pjaara bhaai log, ohie se djab toelog ekattha hoihe Prabhoe ke bhodjan kare khaatien, tab agoriehe kie sab koi aai djaai, tab sanghe soeroe kariehe.

³⁴ Djab koi ke bahoet bhoekh lagal hai, tab oke tjaahie aapan ghare koetjh khaai lewe ke. Dje aise na karie, okar samaadj log ke oeppar sadja aai.

Djab ham aabe tab ham koetjh auro bataabe.

12

Ekahie Pawietr Aatma ke dewal kartab

¹ Bhaai log, ab ham maangiela kie toelog oe tjiedj ke biese me djaan dja djaun Pawietr Aatma kawraai sake hai.

² Iesaai howe se pahiele toelog naklie bhagwaan ke dwaara tjalaawal gaile, aur oesab to koetjh na bol paawe hai.

³ Ohie se ham toelogke djanaaila kie dje Parmeswar ke Aatma ke dwaara koetjh bole hai, oe Jiesoe ke kabhie saraap na dei sake hai. Aur koi na Jiesoe ke Prabhoe ghat aadar kar paawe hai bina Pawietr Aatma ke madat se.

⁴ Oe dher kartab dewe hai, bakie ekahie Aatma hai.

⁵ Hamlog har ek rakam se Prabhoe ke kaam me bhieral baatie, bakie ekahie Prabhoe hai.

⁶ Aur tjaahie ie kaam rakam rakam hai, tabbo hamlogke diel me ekahie Parmeswar aapan kaam poera kare hai.

⁷ Pawietr Aatma har ek iesaai dwaara apane ke dekhaawe hai samaadj bhar ke faida khaatien.

⁸ Ek iesaai Parmeswar ke gjaan Pawietr Aatma dwaara bataai paawe hai, aur doesar ke samadjh miele hai okar sotj-bietjaar djanaawe khaatien ekahie Aatma dwaara.

⁹ Ek iesaai kauno kaam kare khaat bieswaas paawe hai, aur ekwa ke taagat miele hai bemarian ke attjha kare khaatien. Aur ie sab tjiedj ekahie Aatma dewe hai.

¹⁰ Koi Parmeswar ke saktie se barka kaam kar sake hai, aur ekwa okar naam se kauno sanes dewe hai. Bhie doesar log djaan paawe hai koi ke adjmaawe ke kie okar baat aur kaam Pawietr

Aatma ke hai kie saitaan ke. Koetjh log doesar bhaasa batiaai paawe hai djaun oelog kabhie na siekhies hai. Aur doesar log bhie ie sab baat samdjhaai paawe hai.

¹¹ Tabbo ie sab kaam iesaai log me ekahie Pawietr Aatma kare hai djaise oe maange hai.

Ek dehie ke sab hiessa mielke kama hai

¹² Djaise iensaan ke dehie ek hai, tjaahe djetana hiessa me hoi, aisahie iesaai logan sanghe Kriest ke dehie hai.

¹³ Prabhoe aapan Pawietr Aatma dwaara hamlogke sab koi ke dopoe karke djaise ek dehie banaais hai. Tjaahe koi Israel ke djaatie kie to doesar djaatie ke hai, tjaahe kienal goelaam hai kie to aapan gor par thara hai, tabbo hamlog ekahie Aatma se bharal baatie.

¹⁴ Ek dehie me na khaalie ek hiessa hai bakie oman dher rakam toekkara hai.

¹⁵ Saait gor bolie kie: „Ham to haath na baatie, ohie se ham dehie ke ek hiessa na hai.” Ka, oe satjmoetj dehie ke hiessa na hai?

¹⁶ Aur djab kaan bolie kie: „Ham to aakhie na hai, ohie se ham dehie ke ek hiessa na baatie,” tab ka, ie baat satj hai?

¹⁷ Sotj to djab dehie khaalie aakhie rahat, tab ek iensaan kaise soen paawat? Aur djab dehie khaalie kaan rahat, tab oe kaise soengh paawat?

¹⁸ Na, Parmeswar to aisan karies hai kie oe ek ek hiessa banaaike aur aapan aapan djagaha par dharies djaise oke attjha lagal.

¹⁹ Djab khaalie ek toekkara rahat, tab kabhie na ek dehie hoi paawat.

20 Bakie ab sab toekkara mielaaike ek dehie bane hai.

21 Aakhie to kaan se na bol sake hai kie: „Hamme toke djaroerat na hai.” Aur moerie gor se bhie na bol sake hai: „Hamme toelogke djaroerat na hai.”

22 Ehoe baat hai kie djaun dehie ke hiessa kamdjor dekha hai, oe to bahoet kaamiel hai.

23 Aur djaun hiessa na bahoet kaamiel hai, oke hamlog khoeb sadjaaila. Aur djaun hiessa hamlog na dekhaai sakiela, oke hamlog barhia se sewa kariela.

24 Dehie ke doesar hiessa ke ie sab tjiedj djaroerat na hai. Parmeswar hamlogke dehie aise banaais hai kie kamtie kaamiel hiessa thiek se dekh-bhaal karal dja hai.

25 Ie rakam se ek dehie toekkara toekkara me na baatal hai, bakie sab hiessa mielke ekwan ke madat kare hai.

26 Djab ek hiessa ke piera howe hai, tab sab doesar hiessa ke bhie piera howe hai. Aur djab ek hiessa ke bahoet dhiaan miele hai, tab dehie bhar ke attjha lage hai.

27 Aisahie toelog bhie baate. Toelog mielke Kriest ke dehie baate aur sab koi ek ek hiessa hai.

28 Parmeswar samaadj me koetjh log ke ek ek kaam deis hai kare ke. Pahiela dardja par pathaawal waalan hai aur oesab khoes khabar Kriest ke biese me bataawe hai. Tab koetjh log Parmeswar ke naam se okar sanesa bataawe hai. Aur koi koi Parmeswar ke baat siekhaawe hai. Koetjh log okar saktie dwaara atjambho kaam kare hai. Phier koi koi bemarian ke attjha kar sake hai. Aur doesar koi ekwa bhaai-bahien ke barhia se madat kar sake hai, kie to barkwa ke kaam thiek

se kar paawe hai, kie to bhie sab rakam bhaasa batia hai djaun oesab kabhie na siekhies hai.

²⁹ Bakie sab koi na pathaawal gail khoes khabar bataawe khaatien. Sab koi Parmeswar ke naam se na sanes dewe hai. Sab koi to bhie okar baat na siekhaai paawe hai. Sab iesaai log ke saktie na miele hai atjambho kaam kare ke,

³⁰ sab koi bemarian ke attjha na kar sake hai, sab iesaai log doesar bhaasa na batia hai, aur sab koi oe bhaasa ke baat na samdjhaai paawe hai.

³¹ Parmeswar ke sab rakam kaam me se toelogke tjaahie sab se barka waala maange ke.

Tabbo koetjh hai djaun ie sab kartab se barka hai. Ab ham toelogke sab se barhia rasta dekhaabe.

13

Sab se barka kaam hai pjaar kare

¹ Maan le kie ham sab iensaan aur parie ke bhaasa batiaitie. Bakie djab ham doesar ke pjaar na karab, tab ham djaise ek bhadar-bhadar badjaawe waala ghat rahietie djaun khaalie halla matjaawe hai.

² Aur maan le kie ham Parmeswar ke naam se okar sanesa bataai paitie, aur kie ham sab gjaan ke baat djantie aur samadjhtie. Bhie sotj le kie ham Parmeswar par etana bieswaas kartie kie ham aapan baat se pahaar hataai saktie. Bakie tabbo djab ham doesar ke pjaar na karab, tab ham koetjh laaik na baatie.

³ Hoi sakat kie ham aapan sab koetjh garieb doekhia ke baat deitie, aur kie ham aapan dehie deitie djaraawe khaatien. Tabbo djab ham

doesare ke pjaar na karab, tab hamaar khaat oe koetjh faida na rahie.

⁴ Dje doesare ke pjaar kare hai, oe manai log se na haare hai. Oe daajaaloe hai aur djaran na kare hai. Oe apane ke biesaal na samdjhe hai aur motaai na kare hai.

⁵ Djaun iensaan pjaar kare hai, oe koi ke diel na doekhaawe hai. Oe na khaalie aapan soekh khodje hai, aapan diel me kapat na rakhe hai aur doesare ke tjhama kare hai.

⁶ Djaun manai pjaar kare hai, oke anniaai na attjha lage hai, bakie oe khoesie howe hai djab koi sattjaai se rahe hai.

⁷ Dje pjaar kare hai, oe doesar ke batjaawe hai aur hardam bharosa kare hai. Oe kabhie hiemmat na haare hai bakie sab sahe hai.

⁸ Ek dien Parmeswar ke sanesa poera hoike miet djaai aur doesar bhaasa na djaroerie rahiega. Aur djaun hamlog ab djaaniela, oe na hardam kaamiel rahiega. Bakie pjaar hardam rahiega.

⁹ Abbe hamlog Parmeswar ke khaalie thora se djaaniela aur okar naam se khaalie thora manie baat bataai sakiela.

¹⁰ Bakie djaun abbe koetjh baakie hai, oe ekdam poera hoi djaaiga.

¹¹ Djab ham tjhota rahieli tab ham ek larka ghat batiaat aur sotj-bietjaar karat rahieli. Bakie ab ham barka hoi gailie aur hamaar larka ke sotj-samadjh tjhoet gail.

¹² Aisane ie saait hamlog na thiiek se samadjh paaila, bakie ek dien hamlog aapan aakhie se dekhab. Abbe hamme kam-boeddhie hai, bakie

oe dien ham oke poera taur se djaanab djaise oe hamme djaane hai.

13 Ohie se khaalie bieswaas, bharosa aur pjaar hamesa rahiega. Aur ie tieno me se pjaar sab se barka hai.

14

Parmeswar se sab se kaamiel kaam maang kare ke

1 Toelogke tjaahie kausies kare ke ek doesare ke pjaar kare ke. Aur Parmeswar se maang kie oe toelogse aapan kaam karwaawe, bieses karke kie toelog Parmeswar ke naam se okar sanesa dei paixe.

2 Dje ekgo bhaasa batia hai djaun oe kabhie na siekhies hai, oe iensaan se na batia hai bakie Parmeswar se. Pawietr Aatma to ose tjhiopal baat bolwaawe hai, aur koi na samadjh paawe hai.

3 Bakie dje Parmeswar ke naam se kauno sanes bataawe hai, oe iensaan se batia hai. Oe doesare ke koetjh djanaawe hai, soedhaare hai aur tieha dewe hai.

4 Djab koi ek doesar bhaasa me koetjh bole hai, tab khaalie okar faida howe hai. Bakie dje Parmeswar ke naam se koetjh bataawe hai, oe samaadj ke bhalaai kare hai.

5 Ham mangtie kie toelog doesar bhaasa me batiaai paite. Bakie auro attjha howat djab toelog Parmeswar ke naam se okar sanes deite. Doesar bhaasa batiaai se auro barka hai sanes dewe ke. Bakie djab bataawe waala oe bhaasa samdjhaai paai, tab samaadj logan khaatien bhie faida rahiega.

6 Bhaai-bahien log, maan le kie ham toelogke lage aai aur ek doesar bhaasa me batiaai. Ie baat se toelogke kaun faida rahie? Bakie djab ham koetjh tjiepal baat Parmeswar ke biese me bataab, ek naawa tjiedj djaanke soenaabe, okar naam se sanes debe kie to okar baat siekhaabe aur toelog hamaar sab baat samadjh paihe, tab toelog khaatien bahoet thiek rahiega.

7 Maan le ek baadja djaise baasoerie kie to dhapla hai. Djab iesab thiek se na badjie, tab kaise djaniehe kie ka badje hai?

8 Aur djab toerahie na attjha se badjie, tab soerdjaatie kaise samdjhie kie oelogke tjaahie tajaar howe ke laraai par djaai khaatien?

9 Aisahie djab toelog ek doesar bhaasa me Parmeswar ke biese me batia hai, tab ekwa to na samdjhe hai kie toelog ka bole hai. Toelogke baat hauwa me oer djaai.

10 Doenia me bahoet bhaasa batiaawal dja hai, aur dje djaun samdjhe hai, okar khaatien thiek hai.

11 Bakie djab koi hamse batiaai aur ham oke na samadjh paabe, tab oe aur ham sanghat na kar sakab.

12 Ohie khaatien djab toelog etana maange hai kie Pawietr Aatma toelogke koetjh kartab dei, tab ose mangiehe kie oe toelogse koetjh karwaai samaadj bhar ke faida khaatien.

13 Aur ohie se dje doesar bhaasa batiaai djaun oe na samdjhe hai, oke tjaahie Parmeswar se praatna kare ke kie oe aapan baat bhie samdjhaai paai.

14 Djab ham praatna kariela ek bhaasa me djaun ham na samdjhiela, tab hamaar aatma praatna

kare hai, bakie eman hamaar boeddhie na hai.

¹⁵ Tab hamme ka kare ke tjaahie? Ham doesar bhaasa me praatna karabe, bakie bhie ekgo bhaasa me djaun ham samdjhela. Aur giet gaite me hamke na tjaahie khaalie doesar bhaasa me Parmeswar khaatien gaawe ke, bakie hamke tjaahie aapan boeddhie bhie kaam me laawe ke.

¹⁶ Djab samaadj me toe Parmeswar ke khaalie aapan aatma se dhanbaad kare hai aur aisan bhaasa batia hai djaun doesar koi na samdjhe hai, tab kaise koi ie baat soenke bol sakie: „Ha, aisahie to hai?” Oe to na samdjhies hai kie toe ka bolle.

¹⁷ Toe thiek se dhanbaad deile hai, bakie doesar bieswaasie log tore sanghe dhanbaad na kar paais aur koetjh na siekhies.

¹⁸ Ham Parmeswar ke dhanbaad kariela kie Pawietr Aatma hamke toelogse djaada ek doesar bhaasa me batiaai dewe hai.

¹⁹ Tabbo samaadj me ham doesar ke siekhaawe khaatien bestar khaalie paatj baat sotj-samadjh se bolie, kie hadjaaran baat djaun doesar koi na samadjh paai.

Doesar bhaasa me batiaai kekar khaatien hai

²⁰ Bhaai-bahien log, ek larka ghat na sotj. Khaalie boeraai kare me djaise tjhota larkan banke rahoee.

²¹ Parmeswar ke poestak me to liekhal hai: „Ham gair djaat aur doesar bhaasa dwaara aapan djaat se batiaab, bakie tabbo oelog hamaar baat na soenie.” Aise Prabhoe bolies hai.

²² Djab doesar bhaasa me batiaawal dja hai, tab ie Parmeswar ke ek tjienha hai be-bieswaasie

logan khaatien. Bakie Parmeswar ke naam se sanes soenaawe ke bieswaasie logan khaatien hai.

²³ Aur djab samaadj waalan ekattha howat aur sab koi doesar doesar bhaasa me batiaat, aur ek be-bieswaasie bhiettar aaike soenat, tab ka, oe na sotjat kie toelog paagal baate?

²⁴ Bakie djab oe aai aur soenie kie sab koi Parmeswar ke naam se sanes dewe hai, tab oe sab baat samadjhke apane ke paapie samdjhie. Tab toelog aapan baat se dekhaihe kie oe Parmeswar ke aage ketana kasoerwaar hai.

²⁵ Tab oe aapan tjiepal kharaab bietjaar dekhie, aur aapan gaathie par gierke Parmeswar ke poedjie aur bolie: „Sattje ke, Parmeswar toelogke bietj me hai!”

Samaadj me sab tjiedj sotj-bietjaarke aur samhaarke kariehe

²⁶ Bhaai log, dekh toelogke samaadj me kaise dja hai. Djab toelog ekattha howe hai, tab koi koi gaana gawaawe hai, koetjh siekhaawe hai, ek tjiepal baat samdjhaawe hai, ek doesar bhaasa me batia hai kie to ie baat ke matlab bataawe hai. Aur ie sab tjiedj aise howe ke tjaahie kie sab koi ke bieswaas barhie.

²⁷ Djab toelog ek doesar bhaasa me mangiehe batiaai, tab khaalie doeij kie tien djane paarie-paara kar sake hai. Tab koi ke tjaahie ie sab baat samdjhaawe ke.

²⁸ Bakie djab aisan manai samaadj me na rahie, tab koi ke na tjaahie doesar bhaasa me batiaai ke. Djab koi tabbo maangie kare, tab oke tjaahie khaalie apane man me Parmeswar se batiaai ke.

29 Doe i kie tien djane Parmeswar ke naam se sanes bataai sake hai. Aur doesar iesaai log ke tjaahie soenke faisala kare ke kie ie sab baat Parmeswar ke hai kie na.

30 Aur djab koi baithke soene hai aur Parmeswar oke ek doesar baat djanaawe hai, tab pahielkwa ke tjaahie tjoepaai djaai ke aur doesarkwa ke tjaahie bataawe ke.

31 Toelog paarie-paara Parmeswar ke baat bataai sake hai. Ie rakam se sab koi koetjh siekhie aur hiemmat barhaai.

32 Sanes dewe waalan ke tjaahie aapan paarie agore ke.

33 Parmeswar to na maange hai kie hamlog samaadj me okar kauno kaam biena sotjbietjaar se karie, bakie hamlogke tjaahie sab koetjh samhaarke kare ke.

34 Djaise doesar samaadj me aurat log koetjh na bole hai, aisane toelogke samaadj me bhie na howe ke tjaahie. Oelogke hoekoom na hai koetjh bataawe ke, bakie oesabke tjaahie sadhaaran rahe ke. Parmeswar aisahie aapan poestak me liekhwaais hai.

35 Djab oesab kauno baat ke biese me koetjh maangie djaane, tab oelogke tjaahie aapan aadmie se ghare poetjhe ke. Djab samaadj me ek aurat batia hai tab oke kaida na hai.

36 Ka, toelog sotje hai kie Parmeswar ke baat sab se pahiele toelogke lage partjaar bhail hai? Toelog sotje hai kie khaalie tohielog djaane hai kie oe ka bolies hai?

37 Djab koi sotjat hoi kie Parmeswar ose sanes bolwaawe hai, kie to Pawietr Aatma ke kaam

samdjhe hai, tab oke tjaahie djaane ke kie hamaar baat Parmeswar ke hoekoem hai.

³⁸ Aur djab koi hamaar baat na maanie, tab koi ke na tjaahie okar baat soene ke.

³⁹ Bhaai log, ohie se bahoet kausies kariehe samaadj me Parmeswar ke sanesa bataawe ke. Aur djab koi doesar bhaasa me batiaai maangie, tab oke na rokiehe.

⁴⁰ Toelogke tjaahie samaadj me sab tjiedj sotjbietjaar se aur samhaarke kare ke.

15

Jiesoe Kriest ke djie oethna

¹ Bhaai log, ham maangiela toelogse phier se Kriest ke khoes khabar bataawe djaun ham pahiele bhie batailie rahieli. Toelog Jiesoe ke apanaile aur sallaah karle hai okar rasta par tjale ke.

² Djab toelog hamaar baat par bieswaas karat rahiehe tab ie khoes khabar dwaara toelog paap ke saktie me se batj djaihe. Bakie djab aise na kariehe tab toelog djhoetthe ke iesaai bhaile.

³ Ham khoes khabar ke sab se barka baat soenlie aur toelogse batailie hai kie Kriest hamlogke paap aapan oeppar leike aur hamlogke darie par kroes par maral djaise Parmeswar ke poestak me liekhal raha.

⁴ Tab okar mattie paral, aur tiesara dien par oe djie oethawaal gail. Ehoe bhie liekhal raha kie aisane hoiga.

⁵ Ekare baad oke Kefas* dekhies, aur sab baara pathaawal waalan bhie.

* ^{15:5} Kefas ek doesar naam hai Petras khaatien.

6 Tab ek dien djab paan sau se djaada bieswaasie bhaai log ekattha bhail raha, tab oe apante ke phien se dekhaais. Oelog me se koetjh mar gail hai, bakie dher log abbe djieje hai.

7 Tab Jaakobas oke dekhies, aur phien se sab doesar pathaawal waalan bhie.

8 Ant me oe apante ke hamke bhie dekhaais. Ham tjaahe djaise ek larka rahielle djaun na opera dien ke raha aur paida bhail, tabbo ham oke dekhlie.

9 Ham to Parmeswar ke samaadj logan ke bahoet satailie, ohie se ham etana nietja aadmie baatie kie ham pathaawal waala bolaawe laaik na baatie djaise ekwan.

10 Aur djaun ab ham baatie khaalie Parmeswar ke bhalaai se hoi sakal. Oe hamaar bhalaai djhoethe ke na karies. Ham ekwan pathaawal waalan se auro djaada kaam kar saklie hai, bakie ham apante se na karat rahielle, Parmeswar aapan bhalaaai se hamse karwaais.

11 Aur tjaahe ham kie to ekwa pathaawal waalan toelogse khoes khabar bataais hai, eman koetjh baat na hai. Hamlog sab koi Kriest ke biese me partjaar karlie, tab toelog okare me bieswaas kare lagale hai.

Kriest ke djie oethna ke matlab

12 Djaun hamlog partjaar karlie kie Kriest marke djie oethal, epar toelog me se koetjh log kaise bol sake hai kie kabhie na koi marke djie oethiega?

13 Djab aise rahat, tab Kriest bhie abbe talak maral rahat.

14 Aur djab oe abbe talak maral rahat, tab hamlogke partjaar be-kaamiel rahat, aur toelog dhoethe ke okare me bieswaas karte.

15 Tab hamlog Parmeswar ke biese me bhie dhoeth bolle rahietie. Hamlog to bollie rahiellie kie oe Kriest ke djiejaais raha. Aur djab maral log kabhe na djie oethaawal djaat, tab Parmeswar bhie Kriest ke na djiejaawat.

16 Djab maral logan na djienda hoi djaai, tab Kriest bhie na djie oethyl hai.

17 Aur djab Kriest ab na djiejat, tab toelogke bieswaas be-kaamiel rahat aur toelog abbe talak paap me doebal rahiete.

18 Aur djaun manai Kriest me saamiel raha aur mar gail, oesab kabhe na Parmeswar ke saath rahie paawat.

19 Djab hamlog khaalie ie djiewan khaatien Kriest par bharosa kar saktie, tab hamlog doenia par sab se haat kare laaik iensaan rahietie.

20 Bakie Kriest sattje ke maral manai me se djie oethyl hai! Oe pahiela iensaan hai djaun marke djiejaawal gail hai.

21 Djaise pahiela iensaan ke paap ke kaaran se ab sab manai logan mar dja hai, aisahie sab manai djie oethaawal djaai sakiega ek iensaan ke bhalaai dwaara.

22 Sab manai Aadam ke aulaad hai, ohie se sab koi mare hai. Aisane Kriest ke dwaara okar sab saamiel waalan djiejaawal djaai.

23 Bakie ie sab to aapan tem se poera hoiga. Pahiele Kriest djie oethyl hai. Tab ek dien djab oe lautke aaiga, tab okar sab bieswaasie log bhie djiejaawal djaiga.

24 Tab sab djoeg ekdam poera hoi djaaiiga. Tab Kriest sab rakam kharaab raadj, hoekoem aur taagat naas kar deiga, aur oe aapan raadj-paat Pieta Parmeswar ke haath me saup deiga.

25 Oke tjaahie Raadja ghat raadj tjalaawe ke djab talak okar sab doesman okar gor ke tare na rahiega.

26 Aur sab se aakhrie doesman djaun djietal djaaiiga, oe maut hai.

27 Parmeswar to sab tjiedj Kriest ke gor ke tare dharwaaais hai. Bakie djab oe bole hai „sab tjiedj“ tab ekar matlab na hai kie oe Pieta Parmeswar ke bhie djietiega. Ohie to Kriest ke djiete ke mauka deis.

28 Aur djab Kriest sab ke djiet tjoekiega, tab oe apane ke aapan Pieta ke haath me saup deiga, djeme Pieta Parmeswar har ek iensaan aur har ek tjiedj par raadj tjalaai.

29 Djab maral log kabhie na djie oethaawal djaat, tab kaahe ke koi koi apane ke maral manai ke darie par dopoe karwaawe hai?

30 Djab koi na djie oethie, tab hamlog kaahe khaatiens maut talak sataawal djaaila?

31 Djaise ham sattje ke khoesie baatie kie toelog hamlogke Prabhoe Jiesoe Kriest me saamiel baate, oisane hamaar praan sattje ke rodj khattara me hai.

32 Djab maral logan kabhie na djie oethiega, tab Efese sahar me hamke kaahe ke djaise khatarnaak djanaawar se laraai kare ke paral? Eman kaun faida rahat? Djab maral manai na djiejaawal djaaiiga, tab bestar hai kie ab hamlog khoeb khaai pie lei dja, baad me to sab khatam hoi djaai.

33 Apane ke dhokha na de. Djaun log boeraai ke sanghat kare hai, oelog biegar djaai.

34 Aapan akkiel kaam me laaw aur paap na kar. Toelog me se koetjh log Parmeswar ke tanko na djaane hai. Toelogke tjaahie sarmaai ke kie hamme ie baat liekhe ke pare hai.

Naawa dehie kaisan rahiega

35 Saait koi poetjhie kie: „Maral manai kaise dje oethaawal djaiga? Aur oesab kaisan dehie paaiga?”

36 Are, bhoettjar logan! Ek bowal bia djab talak djame laaik na rahie, oe na djam sakie.

37 Aur djab koi koetjh tjietiega djaise dhaan kie to doesar rakam bia, tab oe plansoe na tjietiega bakie bia.

38 Khaalie Parmeswar djamaai sake hai. Aur oe aisan plansoe djamaaiga djaise oke attjha lage hai. Oe har ek bia me se ohie ke rakam plansoe djamaawe hai.

39 Aisahie bhie na sab rakam dehie ek hai. Iensaan, djanaawar, tjierai aur matjharie ke rakam rakam dehie hai.

40 Aisahie aasmaan me koetjh tjiedj hai, aur doenia par bhie, bakie oelogke soendarta doesar doesar rakam hai.

41 Tjandarma soeroedj se doesar rakam tjamke hai, aur sab tarai bhie aapan aapan rakam se tjamke hai. Ekgo tedj aur ekwa madhiem tjamke hai.

42 Aisahie rahiega djab maral manai djiejaawal djaiga. Ek dehie ke mattie dewal djaai aur ekdam mattie me miel djaai. Bakie Parmeswar oman se aisan dehie djiejaiga djaun kabhie na sariega.

43 Djaun dhartie me gaaral dja hai, oe tanko na barhia hai. Bakie djaun djie oethaawal djaai, oe bahoet biesaal rahiega. Djab mattie dewal dja hai, tab oman koetjh taagat na rahe hai. Bakie djab djie oethaawal djaai, tab oman bahoet taagat rahiega.

44 Djaun djamien me gaaral dja hai, oe dehie se hamlog doenia par djiela. Bakie djaun dji-jaawal djaai, oe dehie se hamlog swarag me Parmeswar ke saath rahie sakab. Djab hamlogke ek dehie hai dhartie par rahe ke, tab bhie ek dehie rahiega swarag me rahe khaatien.

45 Parmeswar ke poestak me to liekhal hai kie: „Pahiela iensaan Aadam raha aur oke ek dehie mielal.” Bakie Kriest aakhrie Aadam bolaawal dja hai, aur oe djiewan dewe waala aatma hoi gail.

46 Dehie sab se pahiele raha, tab aatma, aur na doesar rakam se.

47 Pahiela iensaan dhartie me se banaawal gail aur mattie ke hai. Bakie doesara Aadmie swarag ke hai.

48 Djaise pahiela dhartie waala raha, aisane sab dhartie waalan hai. Aur djaise swarag Waala hai, aisane sab koi hai djaun swarag djaai.

49 Aur djaise hamlog Aadam ghat lagiela, aisahie aaw, hamlog Kriest ghat lage k'hoi.

Hamlog kaise dji-jaawal djaab

50 Bhaai log, ham toelogse boliela kie maas aur khoen ke dehie sariega aur amar na hoi. Hamlogke dehie marke mattie me miel djaai aur Parmeswar ke raadj me na djaai paai.

51-52 Soen, ab ham toelogke khaat ek tjiepal baat liekhab. Sab iesaai log na mariega, bakie

djab aakhrie toerahie badjaaiga, tab hamlogke dehie tjhien bhar me badal djaaiga. Aur ohie tem par maral iesaai log djie oethawal djaaiga aur amar djiewan paaiga. Aise hamlogke dehie badal djaaiga.

⁵³ Ie dehie djaun marke sariega, oe amar dehie me badal dewal djaaiga. Hamlogke mattie ke dehie niekaar dewal djaaiga. Aur hamlogke naawa dehie sada khaatien rahiega.

⁵⁴ Djab aise hoi tab Parmeswar ke liekhal baat Jiesoe ke biese me poera hoi kie: „Oe maut djietke mietaai deis.”

⁵⁵ Tab hamlog bol sakab: „Are, maut, ab toe kaise djietiehe? Are, maut, ab toe hamlogke kaise derwaai sакiehe?”

⁵⁶ Hamlog Parmeswar ke kaanoen toerke paap karat rahieli. Ekare dwaara hamlog maut ke bahoet deraat rahieli.

⁵⁷ Bakie tjalie hamlog Parmeswar ke dhanbaad karie dja kie oe hamlogke Prabhoe Jiesoe Kriest dwaara saktie deis hai paap ke djiete ke.

⁵⁸ Ohie se, pjaara bhaai-bahien log, aapan bieswaas pakarle rahihe aur hiemmat baanhe rahihe. Aapan poera diel se Parmeswar khaatien kaam karat rahihe. Djab oe toelogse aapan kaam karwaawe hai, tab toelog djaane rahihe kie oe kabhe na be-kaamiel hoiga.

16

Garieb bhaai log ke madat kare ke biese me

¹ Ab ham maangiela oe paisa ke biese me liekhe djaun toelog batore hai garieb iesaai log ke madat kare khaatien. Djaise ham Gaalaatsia diehaat ke

iesaai samaadj waalan ke phor-phorke batailie,
aisane ham toelogke khaat bhie liekhiela.

² Har etwaar ke sab koi ke tjaahie aapan ghar me
koetjh paisa rakhe ke. Tab djab ham aabe tab na
khodje ke parie.

³ Tab ekaat bharosaadaar bhaai log ke tjoe-
niehe. Aur ham Jeroesaalem sahar ke iesaai log ke
khaat ekaat tjetthie liekh debe, tab oe bhaai log
ke hoewa pathaabe toelogke paisa pahoetjaawe
khaatien.

⁴ Djab hamke djaroerat rahie bhie tjale ke, tab
hamlog sanghe tjalab.

Paulas ka maange hai kare

⁵ Ham bietjaar karlie Maasadonia diehaat djaai
ke, tab hoewa se ham maangiela toelogke paas
aawe.

⁶ Ham maangiela thora dien toelogke saathe
rahe, saait djab talak thandha rahie. Tab toelog
hamme madat kar sakihe hoewa se aur aage
djaai ke.

⁷ Ab kie ham na maangiela thora dien khaatien
aaike tab phien tjal djaai. Djab Parmeswar ke
attjha lagie tab ham koetjh dien talak toelogke
saath rahabe.

⁸ Tab ham Penkstar tiewhaar talak Efese sahar
me rahabe.

⁹ Hia hamme bahoet mauka hai partjaar kare
aur parhaawe khaatien, tjaahie dher manai
hamme roke hai.

¹⁰ Djab Tiemotias toelogke lage aaiga tab toelog
oke na derwaihe. Oe to bhie hamaar ghat
Parmeswar khaatien kaam kare hai.

¹¹ Koi ke na tjaahie oke tjhota maane ke. Okar
madat prem se kariehe kie oe hamaar lage aai

sake. Ham doesar iesaai bhaai log ke sanghe oke agoriela.

¹² Aur bhaai Aapolos ke biese me ham maangielaa liekhe kie ham oke dher dafe bollie hai doesar bhaai log ke saath toelogke paas djaai ke, bakie oe abbe na maange hai djaai. Djab oke mauka mielie tab oe djaaga.

Tjetthie ke ant

¹³ Khiaal se rahiehe, aapan bieswaas Parmeswar ke oeppar rakh. Hiemmat baanh aur aapan bieswaas na tjhor deihe.

¹⁴ Tjaahae djaun tjiedj kariehe, sab pjaar se kariehe.

¹⁵ Bhaai log, toelog Stefaanas aur okar ghar bhar ke djaane hai. Oelog to Aakhaaja diehaat me pahiela iesaai raha. Aur oelog doesar iesaai log ke bahoet madat karies hai.

¹⁶ Ham toelogse boliela kie oesabke baat aur sab doesar saamiel waalan ke baat bhie soeniehe.

¹⁷ Ham bahoet khoesie baatie kie Stefaanas, Fortoenaatas aur Akhaikas hia aail hai. Oelog hamme toelogke darie par bahoet khoesiaalie deis hai.

¹⁸ Oelog hamke aur toelogke bhie bahoet hiemmat deis hai. Aisan manai log ke barka maan.

¹⁹ Hia Aasia des ke iesaai ke samaadj log toelogke jaad kare hai. Aakwela aur Preska aur djaun iesaai log oelogke ghar me ekattha howe hai, oesab toelogke bhie jaad kare hai. Oesab iesaai ghat toelogke pjaar pathaawe hai.

²⁰ Hia ke sab doesar iesaai bhaai-bahien log toelogke bhie jaad kare hai. Djaise iesaai log ke nem hai, aisahie toelog apane me gale mieliehe.

21 Ab ham na liekhwaaila bakie apane liekhiela kie ham toelogke jaad kariela.

22 Djab koi Prabhoe ke na tjaahe hai, tab Parmeswar oke saraap dei. Maaraanaata! —He Prabhoe, lautke aawo!

23 Ham bahoet maangiela kie Prabhoe Jiesoe toelogke bhalaai kare.

24 Hamlog Kriest Jiesoe dwaara bhaai-bahien hoi gailie hai, ohie se ham toelogke pjaar kariela.

**Parmeswar ke naawa poestak
New Testament in Hindustani, Caribbean
(NS:hns:Hindustani, Caribbean)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hindustani, Caribbean

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hindustani, Caribbean [hns], Suriname

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hindustani, Caribbean

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

lix

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

293f1294-71ca-5424-a2b5-4c44559467b2